

„Fram, fram! Kristmænd,
Korsmænd, Kongsmænd!“

St. Olaf.

„Ret og Sandhed.“

Katholsk Tidende.

Dette blad udkommer hver søndag og betales med 1 krone pr. kvartal (porto iberegnet). Abonnement modtages i Norge, Sverige, Danmark og Tyskland paa alle postkontorer, men for Kristianias og for andre end forannævnte landes vedkommende i St. Olafs Trykkeri, Akersveien nr. 4, Kristiania. — Bekjendtgjørelser betales med 10 øre pr. petittlinie.

Politisk oversigt.

Den hl. fader har rettet en skrivelse til biskopen af Urgel, i hvilken han opfordrer alle Spaniens katolikker til at sætte politisk partitvist tilside og enes om kamp for kristendommen og kirkens sag.

Begge svenske kamre har vedtaget indkjøb af banen fra Luleå til den norske grænse.

Den tyske rigsdag har valgt sig en formand for indeværende samling. Skjønt centrum er det sterkeste parti, i det hele 111 mand, og følgelig kunde have besat formandspladsen med en af sine, var det dog saa hensynsfuldt mod protestanterne at vælge en udenfor sit parti, den tidligere formand Lewetzou, der saaledes fik 336 stemmer af 340. Næstformand blev derimod en katolik, den 56-aarige grev Ballestrem, uden modstemmer. Da Bismarck i 1874 erklærede, at centrum hang i frakkeskjødene paa attentatudøveren Kullmann, var det ham, der raabte det lydelige „fy!“ der fremkaldte en saa stormfuld scene. Med skjældsord og knyttede næver styrtede et antal nationalliberale deputerede frem mod ham; men han holdt rolig stand mod stormen. Saaledes har hele det katolske parti holdt stand, og medens stormløbernes parti er brudt, udfolder centrum sin livskraft. Centrum har desuden valgt ham til fører i afdøde friherre Frankensteins sted.

— Sammen med arbejdsbeskyttelseslovsforslaget er der forelagt rigsdagen forslag til oprettelse af voldgiftsdomstole, som skal bestaa af en formand og hans stedfortræder samt mindst fire besiddere, hvoraf halvdelen arbejdsgivere, halvdelen arbejdstagere, begge valgte af sine respektive kolleger, medens de præsiderende vælges af kommunen og hverken tør være arbejdsgivere eller -tagere. — Da rigsdagens misbilligende holdning har nødte regjeringen til at opgive en fornyelse af den bestaaende foreløbige tvangslov mod socialisterne, saa bliver det lidt efter lidt stillet de udviste socialister frit at vende tilbage til sine forrige opholdssteder.

Rekrutprøverne over det preussiske mandskab 1888/89 viser, at 3,74 pct. af rekrutterne fra Ostpreussen og 3,87 pct. af den fra Westpreussen savnede al skoleundervisning, hvad der kun var tilfælde med 0,09 pct. fra Rhinprovinsen og 0,18 pct. fra Westphalen, som er overveiende katolske egne. — Det har fra protestantisk side tidligere bestandig været hævdet,

at kulturkampen mod catholicismen var et udslag af stemningen i folket. Nu indrømmer den religiøse socialpolitiker, hofprædikant Støcker ifølge den lutherske „Kreuzzeitung“ sandheden med følgende ord: „Samme uheld [som i sin socialpolitik] havde Bismarck i den romerske kulturkamp. Ogsaa denne brød ind over folket uden nogen forberedelse, og fredsslutningen efter 10 aars kamp var ligesaa lidet hæderfuld som selve kampen.“

Den belgiske regjering er, fordi den er katolsk, med løgn og kraftige ord — tagne af liberale belgiske blade — reven ned af et herværende dagblad, og de „liberale“ rostes tilsvarende. Disse har nu gjort arbejderne forslag til et kartel 3: til fostbroderskab, men har faaet en kurv. Dette afslag turde været et talende bevis for, at det er ilde bevendt med liberalismens kurs i Belgien.

Inden den franske republik i 1881 gav skoleloven, som banlyste religionsundervisningen af de offentlige friskoler, talte de private friskoler med religionsundervisning 981,955 elever, men i 1887 allerede 1,081,793.

Den spanske general Daban, der idømtes fæstningsarrest for agitation mod regjeringen, har faaet resten af sin straffetid eftergivet.

Gudstjenesten i st. Olafs kirke i Kristiania.

Søndag den 18de mai: Kl. 7 stille messe. — Kl. 8 stille messe med homili. — Kl. 10 høimesse med prædiken. — Kl. 5 andagt med katekese.

Alle hverdagsaftener kl. 6½, maiandagt.

Fælleskommunion for Maria-foreningen.

Lørdag, vigil til pinse: Kl. 8½, indvielse af døbevand, stille messe.

Pinselørdag er befalet vigillefastedag.

Pinse søndag holdes efter høimessen konfirmation af børn og af de voksne, der endnu ikke har modtaget dette hl. sakrament.

Ugekalender.

Søndag den 18de, søndag i Kristi himmelfarts oktav (Epist.: I Petr. 4, 7—11; evang.: Joh. 15, 26—16, 2). Venantius, martyr, † 250. — Mandag, Peter Cølestin V., ordensstifter og pave, † 1296. — Tirsdag, Bernardin af Siena, franciskanerprest, † 1444. — Onsdag, Felix af Cantalice, kapuciner, † 1587. — Torsdag, Oktavdagen til Kristi himmelfartsfest. — Fredag, Johannes Baptist de Rossi, prest, † 1764. — Lørdag, Pinselørdag.

Søndag den 25de, pinse.

Mar ia.

(Fortsat.)

V.

Maria er undfangen uden arvesynd.

Af det sagte følger for det første — dog ikke med nødvendighed — Marias ubesmittede undfangelse. Til forklaring over, hvad kirken forstaar herved, tjener Pius IX.s høitidelige erklæring i bullen *Ineffabilis* af 8/12 1854: „Som aabenbaret af Gud skal fast og urokkelig af enhver kristen den lære troes, som hævder, at den allersaligste jomfru blev aldeles bevaret fra arvesyndens plet i sin undfangelses første øieblik ved Guds ganske særlige naade og forret — ikke som noget, der skyldtes hendes natur, men ved hensyn paa Jesu Kristi fortjenester. Den katholske kirke, den af Helligaanden altid veiledede sandhedens støtte og grundvold, aflod ingensinde med daglig at udvikle nøiere læren om den salige jomfrues syndfrihed ligesom begyndelsen af, at fremsætte og befordre denne lære, idet kirken betragtede den som en i aabenbaringsens skat inde-sluttet lære, den havde faaet af Gud.“

Sagen er altsaa blot, at da Marias legeme blev undfanget paa vanlig vis, og Gud skabte hendes sjæl, tilvendtes frugten af Kristi forløsningsdød hende paa forhaand, saa hun ikke blev delagtig i arvesynden, der egentlig skulde være bleven hendes lod, men straks var i Guds naade.

Den uomstødeligste maade at fastslaa denne tros-lære ved, er at sige: „Kirken har erklæret, at det forholder sig saa; men kirken og dens overhoved er ufeilbar i trossager; altsaa er det sandt, og jeg skal tro det, at Marias sjæl ikke blev plettet af arvesynden.“

Bibelen er langt fra i modstrid med denne troslære; vel udtales den ingensteds udtrykkelig, men den er dog antydnet. Lad os derfor først blive af med en indvending, som kirkens modstandere reiser!

Loven om plettelse ved arvesynd er fuldstændig almen, siger de; eftersom det heder: „Syndens sold, døden, trængte igjennem til alle mennesker, fordi de i Adam alle har syndet (Rom. 5, 12).“ Da tillige Maria underkastedes syndens straf, døden, har hun ogsaa været selve synden underlagt; ellers kunde Gud ikke straffet hende. Hertil svares: En lov er ligefuldt almen, selv om der gives en undtagelse. Hvorledes udtrykker bibelen sig andensteds? „Alt kjød havde fordærvet sin vei paa jorden (I Mos. 6, 12);“ og dog var Noa med sin familie ustraffelig og vandrede med Gud. Eller hvor st. Paulus siger sig at være bleven alt for alle (I Kor. 9, 22), hvad der ikke heller kan tages bogstavelig. Endnu nærmere kommer et sted i Esters

bog: For at gaa i forbøn hos kongen for sin nation, hvis udryddelse allerede var dekretet, træder hun frem for ham, men da hun overvældet synker sammen, trøster kongen hende med de mærkelige ord: „Frygt ikke, du skal ikke dø; thi ikke for dig, men for alle er vor lov given (Est. 15, 13).“ Dronningen regnes ikke blandt de øvrige; hun er hævet over alle andre mennesker. „Alle har syndet, og dem fattes ære for Gud (Rom. 3, 23);“ men høit over alle og undtagen fra den fælles lov staar moderen til altets behersker, himlenes og jordens dronning. Undtagelse blev hun ved at blive moder uden at tabe sin jomfruelighed; saa det er ikke noget enestaaende, naar hun ogsaa, hvad angaar arvesynd, danner en undtagelse.

Deraf, at Maria maatte dø, kan man ikke slutte: følgelig var hun syndig. Den oprindelige retfærdighed bestod nemlig væsentlig i den helliggjørende naade, og arvesynden i dennes berøvelse. Forat nogen skal kunne kaldes fritagen for arvesynden, er det altsaa nok, at han har faaet den helliggjørende naade og dermed er forløst fra den evige straf. Den timelige straf derimod, nemlig den onde begjærlighed, lidelser og døden, behøver ikke at være fjernet ogsaa, da disse ikke hører med til arvesyndens væsen. Vi ser jo, at trods daaben, i hvilken arvesynden visselig udslettes, forbliver lidelser og død den døbtes lod. Det beviser derfor ingenting, naar ogsaa Guds moder forbliver under den anden almene lov: „Det er mennesket beskikket, engang at dø (Hebr. 9, 27).“ Og det saa meget mere, som død og lidelser er en straf, der hviler over naturen snarere end over individet.

Lad os nu da undersøge, hvorledes den katholske troslære er indeholdt i det gamle testament. Efter syndefaldet fælder Gud dom over djævelen: „Jeg vil sætte fiendskab mellem dig og kvinden, mellem din sæd og hendes sæd; den skal knuse dit hoved, men du skal knuse hans hæl (I Mos. 3, 15).“ Med djævelens sæd eller afkom menes efter Kristi vidnesbyrd synderne: „I er af den fader djævelen og vil gjøre eders faders begjæringer (Joh. 8, 44);“ det er alle de engler og mennesker, der bliver djævelens som frugt af hans virksomhed. Hvem er nu kvinden? Ja først siger vi, hvem det ikke er. Det er ikke kvinden overhovedet; thi bortset fra, hvad man med rette anklager mændene for, er kvinderne aarsag til saa meget daarligt blandt menneskene, at den Helligaand udraaber: „Al ondskab er liden mod en kvindes ondskab (Sir. 25, 20); ja, bedre er endog mandens ondskab end kvindens venlighed (42, 20).“ Heller ikke Eva er den omhandlede kvinde; thi da vilde Forløseren ikke blive nævnt som

hendes sæd, men som Adams, hvorimod Han nu nævnes som søn af en kvinde uden menneskelig fader. Kvindens sæd er ikke hele menneskeslegten; thi kun altfor meget er vi djævelens tjenere, og de allerfleste knuser han hovedet paa; kun én har knust slangens hoved, nemlig Gudmennesket, søn af Maria, uden menneskelig fader. Den forjættede kvinde er altsaa Maria.

Naar Gud taler om fiendskabet, som skal finde sted imellem Maria og djævelen, menes ikke det nederlag, hun ved sit livs frugt beredte denne paa Golgata. Det hebraiske ord *ebah* betyder et indre fiendskab med had. Og dette skal overgaa hadet, de fromme nærer til det onde; Gud forkynder jo et ganske særligt fiendskab. Dette stilles derhos ganske sammen med hendes søns som et fælles had, der uadskillelig fjerner begge fra det onde. Og Gud selv er ophav dertil: „Jeg vil sætte fiendskab;“ det er en virkning af hans naade uden Marias medvirkning. Da endelig hadet imellem Maria og djævelen skal være gjensidigt, bør det begynde fra hendes side ikke senere, end det begynder fra hans; og det er i undfangelsens øieblik, at djævelen ved arvesynd skiller sjælen fra Gud. Fra selve det øieblik fyldte altsaa Gud Marias sjæl med fiendskab til det onde — om hun end foreløbig ikke blev sig det bevidst — og med venskab med Gud, fyldte den kort sagt med helliggjørende naade. Thi indtraadte hendes helliggjørelse først ved fødselen eller paa noget andet tidspunkt, saa fandtes der jo en tid, hvor den tilkommende Guds-moder var djævelens træl-kvinde, ikke hans fiende. I saa fald vilde Gud heller ikke have kunnet skjelne mellem kvinden paa den ene side og djævelens sæd paa den anden side, da hun selv hørte dertil. Somme finder maaske, at denne bevisførelse ikke er afgjørende; men hovedvekten lægger vi heller ikke paa den.

Det samme gjælder om det nye testament, hvor vi støtter dogmaet til engelens ord om, at hun var naadefuld og skulde blive Guds moder. Behandlende dette sted af st. Lukas drager de gamle kirkefædre følgende parallel mellem syndefaldet og hvad dertil hører, og forløsningen med alt, hvad derhen hører. Djævelen benyttede sig af en for hver syndplet fri kvinde til at forføre menneskeheden; engelen bevægede en ligeledes for syndplet fri kvinde til dens forløsning. Af alle fædre stilles jomfruen Maria i modsætning til jomfruen Eva, der ved hin første synd tabte sin sjæls jomfrudom eller ubesmittethed. Saa lidet som erke-engelen, til hvis heldbringende ord Maria i ydmyg lydighed samtykkede, har at gjøre med djævelen, til hvis dødbringende ord Eva i hovmod og ulydighed

bøiede øre; saa langt korsets træ med sin livsfrugt staar fra Edens træ med sin dødsfrugt; saa ulig den anden Adam. ved hvem vi lever, er den første, i hvem vi døde; saa fjernt staar ogsaa den nye Eva den gamle: saa fjernt, som tænkes kan; og derfor maa Maria være den i sandhed naadefulde, som aldrig havde synd.

Dette erklærer Mailands biskop ved aar 370, st. Ambrosius, hende for (De Incarn. Dom. Sacr.): „En Jomfru, formedelst naaden fri for enhver syndens plet.“ Men hvem skulde tro det — skjønt protestanterne er sunkne saa dybt ned i mangel paa høiagtelse for vor hl. frue, skriver Luther (Post. mai. circa Ev. festi Conc. Mariæ): „Det var ret og billigt, at Marias person blev bevaret fra arvesynden, efterdi Guds søn af hende skulde antage det kjød, der skulde overvinde alle synder“ — en erklæring, som stemmer med den paa reformationstiden holdte almindelige kirkeforsamling i Trient (sess. V. De pecc. origin. n. 5): „Hvor talen er om arvesynd, vil kirken vide den salige og ubesmittede jomfru Maria, Guds moder, undtagen“ — ord. st. Augustin har udtalt for 1500 aar siden.

(Fortsættes.)

Den apostoliske lære efter bibelen.

af pastor *Jacquemet*.

(Fortsat.)

XXVI. Den sidste salvelse.

Vor sjæls fiende, der stedse „gaar omkring og søger, hvem han kan opsluge“, fordobler sine bestræbelser, naar vor sidste time nærmer sig, og det er ham ogsaa den beleiligste stund; thi med legemets kræfter svækkes ogsaa sjælens kraft. Men Vorherre, som har gjort saa meget for vor sjæls frelse, Han, som har indstiftet sine hellige sakramenter for at give menneskene de naadegaver, hvilke de tiltrænger i alle livets forhold, har heller ikke forladt mennesket i livets sidste afgjørende øieblik. Han har indstiftet et sakrament for de døende, som kaldes den sidste salvelse, et sakrament, i hvilket Guds naade ved salvelse med olje og ved prestens bøn meddeles den syge til sjælens og legemets velfærd.

Faa ting i den hl. skrift er klarere antydet end den sidste salvelses sakrament. Apostelen Jakobus skriver nemlig: „Er nogen iblandt eder syg, han kalde til sig kirkens prester, og de skal bede over ham og salve ham med olje i Herrens navn; og troens bøn skal frelse den syge, og Herren skal opreise ham, og har han begaaet synder, da skal de forlades ham (Jak. 5, 14—15).“

Den sidste salvelse har ogsaa de tre stykker, som hører til et sakrament. Thi den meddeles med synligt tegn, nemlig salvelsen med olje og prestens bøn. Den forøger den helliggjørende naade, forlader de mindre synder ligesom ogsaa de større synder, hvilke den syge ikke

mere er istand til at skrifte, udsletter levningerne af de allerede tilgivne synder og styrker under lidelser og fristelser, i særdeleshed under døds kampen: den forskaffer som oftest lettelse i sygdommen, ja stundom helbredelsen, naar det er tjenligt til sjælens frelse. Kristus selv har indstiftet den sidste salvelse; apostlerne kunde jo ikke love syndernes forladelse som virkning af den sidste salvelse, hvis denne ikke var indstiftet af Kristus. Kirken har da ogsaa altid og allesteds troet og lært saaledes.

De, som siger, at den olje, hvormed apostelen Jakobus taler, maa tages i figurlig forstand, maa huske paa, at apostelen taler baade om salvelse med olje og om bøn, og at man ellers vilde blive berettiget til ogsaa at tage figurlig det vand, kirken altid har brugt ved daaben, og saa fremdeles, hvor det gjælder de andre sakramenter.

Ethvert udvortes tegn i sakramenterne antyder virkningen af disse. Kristus har anordnet en salvelse med olje ved dette sakrament formedelst oljens skønne, sindbilledlige betydning. Oljen lindrer smerten og gjør kraftig og smidig; hvor skjønt anskueliggjøres os derfor ikke hjælpen ovenfra, som den syge ved Guds naade skal blive delagtig i, og som skal give ham kraft til seierlig at kjæmpe mod satans magt! Den syge modtager ogsaa den hl. nadvere, som for de døende benævnes det hl. vandringsbrød, førend han foretager sin vandring fra dette jordelivs taaredal til himlen, vort rette fædreland.

XXVII. Prestevielsen.

Prestevielsen er det sakrament, ved hvilket der meddeles dem, som modtager det, den prestelige fuldmagt samt en særegen naade til ret at forvalte det prestelige embede.

Ifølge Mose-loven var magten til at indsætte prester ikke hos den verdslige øvrighed; man antog heller ikke saadanne, som gjorde sig selv til prester, men kun dem, som var kaldte af Gud: Aron og hans familie. Og dog var de ofre, som presterne frembar i den gamle lov, kun forbilleder paa den nye pagts guddommelige offer. Derfor trænger presterne i den nye pagt en særegen naade, de maa være iklædt en hellig karakter; og det er prestevielsens sakrament, som giver dem denne naade og denne karakter eller dette uudslettelige præg og kjendemerke. Apostelen Paulus siger: „Ingen tiltager sig selv den ære; men den har den, som kaldes af Gud, ligesom Aron (Heb. 5, 4).“

Jesus Kristus selv havde valgt de første prester i den nye pagt og givet dem den prestelige karakter og naaden, de trængte til for rettelig at udøve den magt, som overgaar al verdslig magt, nemlig at forkynde Guds ord, forlade synder i Herrens navn, indvie den hl. nadver og meddele de andre sakramenter. Vorherre vidste vel, at de tolv fiskere, som Han havde gjort til apostler, engang skulde dø, og dog siger Han: „Jeg er med eder alle dage intil verdens ende.“ Han havde altsaa givet dem magt til at vælge andre til apostelembedet, nemlig til biskoper og prester. Derfor

viiede apostelen Petrus sin discipel Markus og andre. Johannes viiede Polykarpus og andre og indsatte dem til biskoper; apostelen Paulus viiede sine disciple Timotheus og Titus ved haandspaalæggelse og anraabelse af den Helligaand, som det endnu gaar til den dag idag i den katholske kirke, naar biskopen meddeler prestevielsens sakrament. Den samme apostel skrev siden til Timotheus: „Jeg paaminder dig, at du igjen opflammer den Guds naadegave, som er i dig formedelst mine hænders paalæggelse (II Tim. 1, 6).“ Lignende formaninger gav han til Titus. Til begge gav han ogsaa befaling, at de skulde indvie andre. Han skriver til Titus (1, 5): „Derfor lod jeg dig tilbage paa Kreta, at du skulde indsætte prester i enhver stad, som jeg bød dig.“ Paulus og Barnabas indsatte i sit sted „beskikkede prester i hver menighed (Ap. gj. 14, 23).“

Naar man undersøger arkiverne eller historien, ser man, at den ene biskop har viet en anden, og man kommer ved en uafbrudt række fra apostlerne indtil de nuværende katholske biskoper, saa at enhver katholsk biskop kan tydelig paavise, at han er bleven indviet af en efterfølger af apostlerne. Og dette finder kun sted i den almindelige eller katholske kirke, fordi, som bekendt, denne alene hidrører fra apostlernes tid.

Er da ikke de, som i de andre religiøse samfund bærer navnet biskoper eller prester, i virkeligheden biskoper og prester?

Vi vil her kun tale om de geistlige i den lutherske kirke. Man ved, at Luther, da han i det 16de aarhundrede ordnede den lutherske religion, behøvede biskoper og prester; men hvorledes skulde han faa dem? Han kunde ikke selv indvie biskoper; thi han var blot prest, men ikke biskop, og han kunde ikke overdrage andre en magt, som han selv ikke besad; ingen kan give det, han ikke har.

Det er naturligt, at de katholske biskoper ikke vilde indvie lutherske biskoper. Nødvendigheden fordrede da, at man ikke tog det saa nøie i en sag, som dog er høist vigtig. Luther selv, der kun var prest i den katholske kirke, gjorde sin ven Amsdorf til biskop eller superintendent i Nauburg (se Meinhold: Der getr. Ritter. I. 222). Hans Tausen var ikke prest, og dog tog han paa sig at vie prester i Danmark (Ben. Biog. Joh. Tausani 1, 65).

Bugenhagen, der skulde ordne Nordens nye kirkevæsen, paatog sig at vie superintendenter for at erstatte de katholske biskoper, uagtet han ikke var biskop. Folket syntes imidlertid ikke om navnet superintendenter, derfor blev de kaldte biskoper; men gyldig vielse havde de ikke. Disse biskoper af navn indviiede atter andre til biskoper og prester. Men hvorledes kunde de give, hvad de selv ikke havde? Og hvorledes kan de nuværende lutherske biskoper og prester være mere end de, fra hvem de har faaet sin magt?

Men kan ikke en verdslig fyrste beskikke biskoper og prester? Ingenlunde, fordi han selv ikke er biskop og indsat til at styre kirken.

Men er ikke alle mennesker prester, efterdi den hl. Petrus siger, at de er et „kongeligt prestedømme?“

Af dette skriftsted fremgaar ligesaa lidt, at alle

kristne er egentlige prester, som at alle er egentlige konger. Ogsaa i den gamle pagt sagde Gud til israeliterne: „I skal være mig et presteligt kongedømme (II Mos. 19, 6);“ men alligel var der en egen prestand, som alene turde frembære ofre.

Alle kristne er prester i den betydning, at alle formedelst daaben er forpligtede til at frembære for Gud troens, haabets og kjærlighedens, bønnens og bodens indvortes eller „aandelige offer“, som den samme apostel siger (I Petr. 2, 5), og fremstille sine legemer „som et levende, helligt, gudvelbehageligt offer (Rom. 12, 1).“ Var alle kristne prester, saa vilde ikke apostelen Paulus forbyde kvinderne at prædike. „Det er usømmeligt for kvinder at tale i menigheden (I Kor. 14, 35).“

Den hl. skrift angiver de tolv apostlers navne, til hvem Frelseren sagde: „Gaa hen og lær alle folk o. s. v.“ „Gjør dette til min ihukommelse.“ Men ingensteds i den hl. skrift læser vi, at Vorherre har givet mænd, kvinder og børn uden undtagelse magten at prædike, forlade synder eller indvie nadveren, en magt, som overgaar al magt paa jorden.

Følgelig maa man, for at være retmæssig biskop eller prest, være indviet af en efterfølger af apostlerne, og saadanne findes kun i den kirke, som hidrører fra Kristi og apostlernes tid, nemlig i den katholske kirke.

(Slattes.)

Paa Kristi himmelfartsdag

funktionerede pastor Wang første gang som sogneprest for St. Olafs kirke og forelæste ved denne leilighed følgende skrivelse:

Dr. Johannes Baptista Fallize,
ved Guds barmhjertighed og den apostoliske stols naade
apostolisk protonotar og hs. helligheds husprælat,
Norges apostoliske præfekt.

til St. Olafs menighed i Kristiania.

Hilsen i Herren!

Da den store afstand fra St. Olafs kirke til Kristianias østlige del i høj grad vanskeliggjør tilfredsstillelsen af denne bydels aandelige behov, har Vi efter moden overveielse besluttet at skille den paa den venstre side af Akerselven beliggende bydel fra St. Olafs menighed og stifte en egen menighed dersteds, som Vi stiller under den norske helgen st. Halvards beskyttelse. Det er Os kjært saaledes tillige at kunne erindre denne helgen, hvis minde er henlagt til denne dag, den 15de mai, og som i aarhundreders løb har været æret som Oslos og dens domkirkes skytshelgen.

Hr. pastor Cl. Hagemann, der har indlagt sig saa mange paaskjønnelsesværdige fortjenester i St. Olafs menighed, har udbedt sig som en særlig begunstiggelse at blive den nye St. Halvards menigheds første sogneprest. For Vort vedkommende har Vi desto villigere imødekomet hans ønske, som han jo da ogsaa for fremtiden vil være sine hidtilværende sognebørn i St. Olafs menighed nær. Da han er nødsaget at tilbringe sommeren i Tyskland for at gjenvinde sin meget nedbrudte sundhed, vil han først tiltræde sin stilling ved sin hjemkomst til høsten, og imidlertid vil prester ved St. Olafs kirke besøge St. Halvards menighed.

Indtil det bliver muligt at skaffe den nye menighed en kirke, vil der blive indredet kapel, skolelokale og prestebolig i Urtegaden nr. 29. Senere skal det blive bekjendtgjort, naar aabningen agtes foretaget. Hvad kirkelige foreninger angaar og disses lokale, forbliver de indtil videre fælles for begge menigheder.

Vi venter visselig ikke forgjæves, at den nye menigheds medlemmer vil takke Gud af ganske hjerte for den dem beviste naade, at de ved tro hengivenhed mod sin sjælesørger og menighed og ved en sand kristelig livsvandel vil vise sig den værdig, samt at de efter evne vil bidrage til at bære sin menigheds byrde og kappes med St. Olafs menighed i alt, hvad der er godt og skjønt.

Sjælesorgen ved St. Olafs kirke, som Vi beholder som præfektorets hovedkirke, har Vi fra idag af anbeføet til hr. pastor E. A. Wang. Han vil saaledes for fremtiden endnu mere end hidindtil knyttes til menigheden som fader og hyrde for eders sjæle. Samtlige medlemmer af hans menighed give ham i fuldeste maal, hvad ethvert sognebarn skylder sin sjælesørger: agtelse, villig lydighed og hengiven kjærlighed.

Vi vilde helst slutte denne henvendelse til eder med disse glædelige meddelelser; men desværre er Vi nødt til at benytte anledningen og tilføie et alvorligt ord.

Flere medlemmer af menigheden stedes ikke til de hl. sakramenter ifølge udttrykkeligt forbud af den hl. kirke: nogle, fordi de har paadraget sig ekskommunikation ved at indgaa egteskab paa en maade, der strider mod kirkens love, og endnu ikke har vist sig værdige til absolution ved bod og afbigt for den forargelse, de har givet; andre, fordi de vægrer sig at opfylde Guds og kirkens bud angaaende deres børns katholske opdragelse — et bud, fra hvilket selv pavea ikke kan dispensere. Af disse har nu enkelte prøvet andensteds, hvor deres forhold er mindre kjendte, at tilliste sig de hl. sakramenter. Vi erklærer derfor herved, at en paa saadan maade tillistet absolution er ugyldig og den saaledes modtagne kommunion uværdig, og at følgelig paaskepligten ingenlunde er skeet fyldest, samt at de, istedenfor at ordne sine forhold, derved gjør sig desto skyldigere for Gud og kirken. Maatte de, ifald de ønsker at udsone sig med Gud og kirken, gjøre sand bod og opfylde de af den kirkelige øvrighed foreskrevne pligter — nogen anden udvei gives der ikke.

Overhovedet maa ingen tro, at han ad omveie eller endogsaa ved trodsende og truende fremgangsmaade kan opnaa noget. At den ene eller den anden person kalder sig katolik, er godt for vedkommende selv; at der i Kristiania eller overhovedet i Norge bestaar en katholsk menighed, er godt og nødvendigt for eder, men aldeles ikke nødvendigt for kirken; derimod er det nødvendigt baade for kirken og eder, at den overalt bliver sine grundsætninger tro og ikke fornægter sig selv.

Man hører ofte sige, at før var mangt og meget tilladt, hvad nu er forbudt og omvendt. Det kan Vi ikke tro, da de kirkens love, hvorom det dreier sig, ikke er nye, og Vi selv har fundet aktstykker i præfektorets arkiv, hvorved den hl. stol paany indskjærper disse buds overholdelse. Og skulde virkelig en eller

anden prest have glemt sin pligt. saa anvender Vi den hl. Paulus's ord: „Selv om vi eller en engel fra himlen prædiker et andet evangelium for eder end det, vi har prædiket for eder, han være forbandet (Gal. 1, 8).“

Men Vi er ikke kommen til eder for at forbande, men for at velsigne. Lad os derfor alle, prester og troende, opfylde vore pligter, ikke af hensyn til personer, men af kjærlighed til Gud og vor udødelige sjæl, saaat Vi som overhyrde for presteskabet og de troende her i landet til alle tider med den samme hl. Paulus kan velsigne eder med de ord: „Vorherre Jesu Kristi naade være med eders aand, brødre! Amen.“

Givet i Kristiania den 15de mai 1890.

Dr. J. B. Fallize,
Norges apostoliske præfekt.

„Indre mission“

i Kristiania har udgivet sin aarsberetning for 1889, som viser en indtægt og udgift af godt og vel 20,000 kr. Der har været gjort omtrent 20,000 hus- og sygebesøg; „thi her er egentlig den indre missions hjerteslag,“ som beretningen ganske rigtig siger. Naar vi anfører de to nedenstaaende fortællinger af beretningen, da er det blot for at vise, at forholdene her hjemme ikke er mere trøstelige, hvad religiøs uvidenhed angaar, end at d'hr. protestanter skulde lade være med at tale ilde om forholdene i katholske lande, hvor den elementære religiøse kundskab faktisk gjennemgaaende har været forholdsvis upaaklagelig.

„Jeg kom en dag ind i et meget mørkt og elendigt værelse. Her levede en 80 aar gammel enke og en mand paa omtrent samme alder. Efter at have talt med dem om deres timelige kaar, som var meget usle, kom jeg ind paa det ene fornødne. Jeg fik da høre, at de paa lang, lang tid ikke havde været nogensteds for at høre Guds ord. Enken var nu ogsaa saa svag, at hun meget vanskelig kunde gaa. Ingen af dem saa at læse; men der fandtes rigtignok heller ikke nogen bog hos dem. Paa mine enfoldige spørgsmaal om frelsens vei gav de de mest urimelige og meningsløse svar. Ja rent ud sagt: Jeg tror, en hedning ikke kan være stort mere uvidende i de ting, som angaar Gud og hans rige, end de var. —

„Jeg besøgte en dag en gammel, sengeliggende mand. Han havde en aarrække ikke hørt Guds ord og var nu ude af stand til at læse. Jeg begyndte at tale med ham om Jesus og spurgte, om han vidste, hvem Jesus var, hvortil han svarede: Jeg har nok hørt tale om en mand, som heder Jesus, men ved ikke, hvad det er for en. Jeg talte da særlig om julen (det var dagene før jul) og spurgte, hvorfor vi holdt denne fest; men det vidste han da slet ikke. Jeg nævnte langfredag og paaske; men han havde ingen greie paa, hvorfor vi helligholder disse dage. Saa godt jeg formaaede, fremholdt jeg for ham paa den enfoldigste maade Guds ords vidnesbyrd om synd og naade, og efter at have bedet til Gud sagde jeg med bedrøvet hjerte farvel til ham. — Et par dage efter besøgte

jeg ham paany og spurgte, om han kunde huske noget igjen af det, jeg sidst fortalte ham; hvortil han ytrede: Aanei, var det ligt sig da; jeg kan inte huske noget!“

Protestantiske tilstande.

Ved en undersøgelse, det engelske overhus lod foretage sidst i forrige aar, viste det sig, at ved 91 boards eller offentlige folkeskoler var al religion bannlyst; de 70 af skolerne var i Wales. I et meget stort antal skoler bliver bibelen læst, men enhver forklaring af den er udelukket; i en landsby i Yorkshire er Miltons digt „Det tabte paradys“ indført som et passende surrogat for bibelen. Kun i ganske faa skoler finder en religionseksamen sted.

Skade, at „Luth. kirketd.“ maa berette sligt om et ikkekatholsk land!

Jomfruen af Orleans.

Frankrige var i 1429 stedt i stor nød. Den nordlige del af landet var i englændernes hænder, og halvparten af dets stormænd havde allerede svoret seierherrene troskab. Paris var indtaget, og Orleans der var belejret af John Talbot, saa sit visse fald imøde. Karl VII., omgiven af smigrere og daarlige raadgivere, blottet for pengemidler og uden hær, tænkte allerede i sit hjerte paa feigt at forlade sine forfædres skønne land for at undgaa fangenskab og død. Kun hans høimodige hustru, Maria af Anjou, holdt ham tilbage herfra. Hun solgte alle sine kostbarheder og betalte dermed soldaternes lønning. Men Frankriges redning skulde ikke komme fra den kongelige familie, eiheller gjennem krigshelters tapperhed eller statsmænds klogskab; den skulde komme fra en stand, der ikke var besmittet med de herskende laster, fra et kjøen, som allerede ofte havde udvist begeistring, standhaftighed og tillid til Gud der, hvor de sterkes kraft og de vises raadslagning var bleven gjort tilskamme. Et troens barn skulde igjen bygge op, hvad vantroen hos landets stormænd havde ødelagt; et fattigt barn skulde omstyrte englændernes stolte planer. Ven som fiende skulde af en fattig bondepige lære, at Gud for at ydmyge de hoffærdige ofte udvælger de ringe og svage til at forherlige sit navn.

Denne bondepige var Jeanne d'Arc, der efter sin store seier fik tilnavnet: Jomfruen af Orleans — en ridderlig og dog kvindelig, en romantisk og tragisk figur.

Jeanne blev født den 6te Januar 1412 i Domrémy, en liden landsby i Meusedalen, paa grænsen af Champagne og Lothringen. Hendes forældre var fattige, men meget agtværdige bondefolk og gode kristne. Foruden Jeanne havde de tre sønner og en yngre datter. Jeanne var en snil pige af blid karakter og blev af sine forældre tidlig holdt til arbeide og opdragen i fromhed. „Hun har ikke sin lige i landsbyen,“ pleiede sognepresten at sige. „Hun arbeider gjerne,“ tilføjede en nabo; „snart gaar hun sin moder tilhaande i hushold-

ningen, snart hjælper hun sin fader med de tungere arbejder ude paa marken.“ Læse og skrive lærte hun ikke. Tidlig udviste Jeanne stor fromhed og lyst til bøn. Næsten hver morgen bivaanede hun den hl. messe og modtog gjerne og ofte de hl. sakramenter. Hun fandt stor glæde i at lindre de fattiges nød, skjønt hun var fattig selv, og i at trøste de syge, og det hændte ikke sjelden, at hun tog disse hjem med sig og overlod dem sin egen seng. Derhos var hun altid fornøiet tilmode. Hendes omgangsveninder vidste ikke andet at udsætte paa hende, end at hun var dem for from. Stor glæde fandt Jeanne i at besøge et lidet ensomt skovkapel til Vorfrue, som ikke laa langt fra landsbyen paa en høi; der gik hun hver lørdag hen. I nærheden af kapellet stod et gammelt bøgetræ, bekjendt blandt befolkningen under navnet mai- eller fetræet. Med sine løvrige grene, der sænkede sig lige ned til jorden som et grønt telt, dannede det festpladsen for hele bygden. Hver vaar paa midfastesøndag holdt ungdommen her en landlig fest, sandsynligvis en erindring om en gammel offerfest fra de hedenske tider, som kristendommen havde omdannet til en munter maifest. Ogsaa Jeanne indfandt sig her som de andre og fornøiede sig. Men paa hjemveien gik hun hver gang forbi skovkapellet og smykkede den hl. jomfrus billede med kranser, bundne af de første foraarsblomster. Af denne festdag og hendes fromme valfarter til skovkapellet har hendes fiender senere villet gjøre en forbrydelse: Ved fetræet, sagde de nemlig, har hun drevet slemme troldkunster, og disse, ikke Guds almægtige haand, var hendes seire at tilskrive.

Da Jeanne var 13 aar gammel, modtog hun for første gang en himmelsk aabenbarrelse. En dag, medens hun dvælede i sin faders have, hørte hun en røst og blev var en skikkelse i lysglans. I begyndelsen blev hun bange, da hun tvilede paa, om det var en engel. Først efter at synet tre gange havde gjentaget sig, erkjendte hun i skikkelsen erkeengelen Mikael, omgiven af mange engle. „Jeg har seet dem med mine egne øine ligesaa klart, som jeg ser eder,“ sagde hun senere til dommerne, „og da de forsvandt, græd jeg som et barn og ønskede bare, at de havde taget mig med. Saa fast, som jeg tror paa Gud og Frelseren, tror jeg, at de har ladet sig tilsyne paa Guds befaling.“ Denne første aabenbarrelse skulde kun forberede hende til sin gjerning. Engelen formanede hende til altid at have Gud for øie, at gaa flittig i kirke og blive en from, brav pige; Gud skulde nok hjælpe hende. Endvidere tilkjendegav han hende om hendes sendelse, at hun en dag skulde komme til Frankrige for at bistaa kongen, og talte til hende om den svære nød, kongeriget var stedt i. Han sagde ogsaa, at den hl. Katharina og den hl. Margaretha skulde komme til hende og overtage ledelsen af hendes aand. Hun skulde lytte til deres røst og fæste lid til dem; for de var gode aander. Siden den tid viste disse to hellige sig vedvarende for Jeanne, som oftest ukaldede, og de var da altid sammen. I begyndelsen var aabenbarrelserne sjeldne; men efterhvert som statens stilling blev vanskeligere og heltindens andel i krigsbegivenhederne betydeligere, blev de hyppigere. Hun

fortalte aldrig nogen om disse aabenbarrelser, da hun frygtede for sin faders uvilje og faren fra de engelsk-sindede burgunderes side.

Imidlertid hengik aar efter aar. De helliges opfordring til hende om at gaa til hovedsmanden i Vaucouleurs for at bede om hans hjælp blev stedse hyppigere og mere indtrængende. Dog tilbød ingen leilighed sig; overalt lagdes hindringer iveien. Der optraadte endogsaa en ung mand med paastand om, at Jeanne havde lovet ham egteskab; men hun mødte selv for dommeren og gjendrev paastanden. Det lader til, at pigens forældre har begunstiget ynglingen, eftersom de vel havde en anelse om hendes forehavende og vilde bringe hende fra det. Jeanne lod sig dog ikke rokke i sin beslutning, men foretog snart det første skridt til sin plans udførelse. Hun gjorde en valfart og besøgte samtidig sin onkel Laxart, hvem hun anbefroede sin sendelse. Hun beraabte sig ikke saa meget paa sine aabenbarrelser som paa den velbekjendte spaadom, at Frankrige skulde blive reddet af en jomfru. Laxart ledsagede Jeanne til hovedsmanden i Vaucouleurs, ridder Baudricourt. Denne var en djerv, haandfast krigsmand, som satte et godt sverd høiere end hundrede gudbegeistrede jomfruer. Da Laxart foredrog ham sit erinde, blev han barskt afvist med det raad at helbrede pigen for hendes galskab med et par dygtige ørefiger. Jeanne var forberedt paa et saadant svar; thi de hellige havde forudsagt hende, at to gange skulde hun blive afvist. Og saa skede ogsaa. Først da hun tredje gang kom til Baudricourt, folte han sig foranlediget til at gaa nærmere ind paa sagen. Han kunde imidlertid ikke forklare sig jomfruens adfærd paa anden maade, end at hun maatte være besat af djævelen; og en dag mødte han, ledsaget af sognets prest, frem i hendes bolig, som hun midlertidig havde opslaaet i Vaucouleurs; da presten traadte ind iført stola, knælede hun ned, hvorefter han straks begyndte besvergelsen: „Ifald du er besat af en ond aand, saa vig bort; men har du en god, saa trød nærmere!“ Jeanne nærmede sig nu knælende, men sagde senere, at presten som hendes skriftefader burde have kjendt hende bedre.

Skjønt Jeanne havde bestaaet prøven, lod hovedsmanden dog sagen bero, indtil han omsider ved den stedse stigende nød i Orleans og den offentlige menings altid voksende magt blev tvungen til at føre hende til kongen. — Nu blev i en hast alt, hvad hun trængte paa reisen, tilveiebragt. Efter sine to skytshelgeners indskydelse anlagde hun rytterdragt, og hendes onkel gav hende en hest. Baudricourt overrakte hende egenhændig et sverd og paalagde de 6 krigsmænd, som han overlod hende, og blandt hvilke to af hendes brødre befandt sig, at føre hende godt og sikkert frem.

Den 23de februar 1429 besteg den gudindviiede heltinde, iført rytterdragt, sin hest for at bringe fædrelandet redning fra Gud.

Efter et elleve dages farefuldt ridt midt gjennem de af fiender besatte landsdele ankom Jeanne til Fierbois (syd for Tours), som kun laa en seks timers vei øst for Chinon, hvor kong Karl netop opholdt sig. Herfra skrev hun et brev til kongen, hvori hun bad

om at maatte faa træde frem for ham; ligeledes blev heri antydet, at hun var kommen langveis fra for at yde ham hjælp, og at hun, skjønt hun aldrig havde seet ham, dog vilde være istand til at kjende ham blandt alle andre. Rygtet om hendes guddommelige sendelse havde allerede udbredt sig over hele landet, og tiladelsen blev derfor given. Jeanne begav sig uførtøvet paa vei og blev ført frem for kongens raad, hvorimod kongen selv vægrede sig ved at modtage hende. Hvorledes kunde man ogsaa vide, om hun ikke var en sværmerse, og om hendes aabenbarelse kom fra Gud? Først efter at man i to dage havde raadslaaet og omhyggelig undersøgt hendes reises øiemed, fattedes den beslutning at fremstille hende for kongen.

(Fortsættes.)

Indenlandske efterretninger.

En luthersk Madonna-maler. Normanden Chr. Krogh har paa kunststillingen paa Charlottenborg et mislykket billede af vorfrue. Dansk „Dagbl.“ siger: „Man faar en bestemt følelse, at hr. Krogh er langt mere vant til at omgaaes skippere end Madonnaer.“ Skomageren skulde blive ved sin læst; protestanterne skulde holde sig fra at male hende, de dog ingen plads har for i sin religion og i sit hjerte; lad dem male sin Kätchen (Katharina von Bora).

65 udvandrere afgik forrige fredag med „Thingvalla“, 344 med „Rollo“.

Ved Hull strandede i natten til lørdag dampskib „Bergen“ af Bergen. Mandskabet reddedes. — Bark „Fama“ er forladt synkefærdig. Besætningen optoges af forbiseilende skibe.

Flodningen er nu i fuld gang og har allerede kostet flere raske mænd livet ved den farlige brøtning, idet de ikke fort nok har kunnet slippe bort fra tømmerstokkene, naar disse løsnede sig.

Finmarksfisket har efter sidste beretning givet 8,745,500 torsk mod 12,600,000 forrige aar.

Drukne. Itirsdays kuldseilede og sank en baad med 4 personer paa Brevik-fjord. Kun 1, en kone, blev reddet. — Samme eftermiddag kantrede en baad paa Kristiania-fjord med 2 mænd i. Den ene druknede; den anden reddedes af bagermester Aarberg, der tidligere allerede har frelst 8 mennesker.

Udenlandske efterretninger.

Den franske katolikforsamling iaar er holdt i Paris fra den 6te til den 11te mai. Præsident var den alderstegne senator Chesnelong, ærespræsident kardinal-erkebiskopen af Paris, Richard. Forsamlingen behandlede de brændende spørgsmaal, som er opstaaede ved statens fiendtlige stilling til kirken og den kristelige skole, samt dagens social-politiske spørgsmaal.

Benediktinerordenens betydning i kirkens historie forstaa man, naar man hører, at den siden sin oprettelse i 520 har frembragt 1560 kanoniserede hellige, 5000, der er erklæret værdige til at kanoniseres, 24 paver, 200 kardinaler, 1600 erkebisper, 4000 bisper og mange tusender af forfattere.

Kapucinerne, den i 1528 stiftede gren af franciskanerordenen, har 803 klostre med 7880 ordensgeistlige. I Europa har den 6 apostoliske vikariater og præfekturer, i Asia 8, i Afrika 3, paa Filippinerne 1. Den arbejder efter sidste statistik med 389 missionærer.

600 aars-jubilæum feires i denne maaned af universitetet i Montpellier. Itirsdays feirede Königsbergs universitet sit 400-aars jubilæum. Det er to vidnesbyrd om, at den katholske kirke heller ikke i tiden før „reformationen“ var fiende af oplysning.

En hvirvelstorm har hjemsøgt Texas, ledsaget af hagelbyger. Den kostede 15 mennesker livet.

Massendvandring fra Island til Kanada har været meget omtalt som nær forestaaende. Det dreier sig om henvend $\frac{1}{3}$ af øens befolkning.

Af drankergalskab er i 1889 1356 personer døde i England.

Ildsvaader. Ved ildspaaesættelse er hele den lille galiziske by Fryszyak lagt i aske. — Sindssygeanstalten ved Montreal er neppe nedbrændt og syv barmhjertige søstre foruden et stort antal patienter omkomne i flammerne, før der atter er nedbrændt en lignende anstalt ved Norwich (New-York). Ved denne leilighed indebrændte ca. 13 personer. — Kuglestøberiet i Avigliano er afbrændt, og 14 mennesker omkomne. — Den schweiziske landsby Tiefenkasten er isøndags næsten ganske lagt i aske.

Den jernbane, som stiger til den største høide, er banen over Andesbjergene i Peru; den naar til 4780 meter. Den paatænkte bane paa Jungfrau skal naa til 4166 meter. I Gotthard-tunnellen naaes kun til 1154 m.

Blandinger.

Strotanker. I mennesket bor der et stort ønske, som aldrig opfyldtes; det havde aldrig navn, det søger sin gjenstand; men alt, hvad du monne nævne, og alle glæder er den ikke. Men ønsket kommer op igjen, naar du i sommernatten skuer mod nord eller bort til fjerne bjerge, naar maanelyset hviler over jorden, naar himlen er stjernet, eller naar du føler dig ret lykkelig. Dette store, umaadelige ønske løfter vor aand, skjønt under smerter. Og dette ønske, som intet kan navngive, nævner vore strenge og toner for menneskeaaenden. Den længselsfulde aand græder da sterkere og kan ikke fatte sig og raaben i jamren og henrykkelse midt under tonerne: Ja alt, hvad I der nævner, just det savner jeg.

Lykke er ikke livets maal. — I dette liv, der er saa fuldt af taarer, er der kun en eneste slags sand lykke, og det er freden. — Livet gaar jo nok som en drøm: men o, hvormeget lider man ikke i drømme! — Freden udspringer kun af ubetinget forsagelse og hengivelse. — Det ses ikke sjelden, at naar de en paalagte gjenvordigheder bliver modtagne med gudhengivenhed og baarne uden klage, saa belønnes de med uforudsete glæder. — Lad os navnlig aldrig glemme, at Herren fører os ad den vei, som sikkert for os er den tjenligste om end ikke den mest behagelige; og at de omstændigheder, der forekommer os sørgeligst, tidt er de for sjælelig udvikling mest gunstige. Desværre bliver udviklingen ofte sinket ved vor egen modstand. Men saasnart vi lader være med at stritte imod Guds tilskikkelser, vil vi finde hvile og muntherhed.

Trykfeil. I nr. 19 side 151 stod Quesnel for Quensel.

Uregelmæssigheder ved bladets tilstilling bedes uopholdelig meldte til ekspeditionen, Akersveien 4.